

Resultaten onderzoek leerarrangement NAH

De pilot met het leerarrangement NAH is uitgevoerd met twee groepen deelnemers: studenten van de praktijkroute van Rijn IJssel en Siza en met medewerkers van SIZA. Vanwege de geringe respons zijn beide groepen samengenomen bij de bespreking van de resultaten.

De deelnemers hebben een vragenlijst beantwoord, die bestond uit twee delen. Een eerste deel (vraag 1 t/m 5) is ingevuld direct nadat de deelnemers de VR-ervaring hebben ondergaan. Negentien deelnemers hebben deze vragenlijst ingevuld. Het tweede deel is ingevuld na afloop van het leerarrangement. Elf deelnemers hebben deze vragenlijst beantwoord. Het aantal ligt lager dan bij het eerste deel van de vragenlijst, omdat de opkomst lager was door Covid-19.

Resultaten vragenlijst deelnemers

Gevoelens naar aanleiding van de VR-ervaring

Het is de bedoeling dat een VR-ervaring sterke emoties oproept, wat ertoe kan bijdragen dat mensen meer begrip hebben voor mensen met NAH.

Vraag 1: Geef aan in hoeverre de volgende situatie van toepassing is op jou [1 helemaal niet – 7 heel erg] (n=19)

De ervaring met de VR-bril roept duidelijk emoties op bij de deelnemers. Alle deelnemers ervaren door de VR-ervaring sympathie en compassie voor mensen met niet aangeboren hersenletsel. En een meerderheid van de deelnemers voelt zich ook sentimenteel en geraakt door de VR-ervaring.

In hoeverre voelde je je door de VR-ervaring	(helemaal) niet (score 1 t/m 3)	Neutraal (score 4)	(heel) erg Score (5 t/m 7)
Sentimenteel	6	3	10
Geraakt	6	3	15
Sympathie voor mensen met niet aangeboren hersenletsel			19
Compassie voor mensen met niet aangeboren hersenletsel			19

Vraag 2: Geef aan in hoeverre de volgende situatie van toepassing is op jou [1 helemaal niet – 7 heel erg] (n=19)

Veel deelnemers geven aan persoonlijk ongemak te ervaren als gevolg van de VR-beleving. Ze voelen zich onbehaaglijk, verward en/of van streek.

In hoeverre voelde je je door de VR-ervaring	(helemaal) niet (score 1 t/m 3)	Neutraal (score 4)	(heel) erg Score (5 t/m 7)
Onbehaaglijk	2	1	16
Verward	3	1	15
Van streek	3	4	12

Vraag 3: Wat vond je van de VR-beleving, zou je het iemand anders aanraden? [1 zeer goed – 7 helemaal niet goed]

De scores zijn als volgt: 7 deelnemers hebben scores (zeer) goed (score 1 t/m 3); 12 deelnemers scoren (helemaal) niet goed (score 5 t/m 7). Daaruit zou je kunnen afleiden dat een meerderheid van de deelnemers de VR-ervaring niet goed vonden of niet zouden aanraden aan anderen. Als je kijkt naar de toelichting op de antwoorden, zie je echter dat ook mensen die een score 5 t/m 7 geven, de VR-ervaring wel als leerzaam of waardevol hebben ervaren (zie onderstaande tabel). Dit kan erop wijzen dat deelnemers problemen hebben gehad met de interpretatie van vraag 3.

Toelichting op de antwoorden score 1 t/m 3	Toelichting op de antwoorden score 5 t/m 7
<ul style="list-style-type: none"> • Ik vond het wel een interessante ervaring maar had achteraf zelf nergens last van. Het was wel heftig maar niet zo als ik had verwacht. • Ik zou het zeker aanraden zodat je kan voelen hoe een persoon met NAH zich voelt. Wel heftig om mee te maken zo. • Het is zeker aan te raden. Zo kun je overprikkeling beter begrijpen. • Een voorbeeld van in de stad zou ook fijn zijn en de kijk op mensen in plaats van alleen de tafel. De mimiek etc. • Ik denk dat het zeker een goed beeld geeft van hoe een ervaring voor iemand met hersenletsel kan zijn. • Je ervaart de prikkels in je hoofd. Gelukkig kan ik hem afzetten. Dit kunnen mensen met NAH niet. • Op deze manier kan iemand ervaren hoe het is om NAH te hebben • Het zou fijn zijn als de kwaliteit van het beeld beter kan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Het is een mooie ervaring om te hebben en zo begrijp je de mensen ook beter. • Ik vond het een heel leerzame maar heftige ervaring. • Prima beleving. • Heel heftig, wel het doen waard. Even een hele andere kijk. • Heb hem niet helemaal gekeken maar het stukje dat ik heb zien vond ik wel heftig. Zo kun je een beetje zien hoe die mensen zich voelen. • Ik zou het zeker aanraden nu kon je een beetje inzien hoe het voor iemand anders is. En zelf ervaren hoeveel prikkels er tegelijkertijd op je af komen. • Ik zou het zeker aanraden nu kon je een beetje inzien hoe het voor iemand anders is. En zelf ervaren hoeveel prikkels er tegelijkertijd op je af komen.

Vraag 4: Heb je het gevoel dat je dankzij de VR-beleving (nog) beter snapt wat mensen met NAH ervaren als gevolg van overprikkeling? [ja veel, ja deels, nee]

Elf deelnemers geven aan dat zij na de VR-beleving veel beter snappen wat mensen met NAH ervaren als gevolg van overprikkeling; voor acht deelnemers is dit deels het geval.

Vraag 5: Heeft deze beleving je kijk op wat mensen met NAH ervaren als gevolg van overprikkeling veranderd? [ja veel, ja deels, nee]

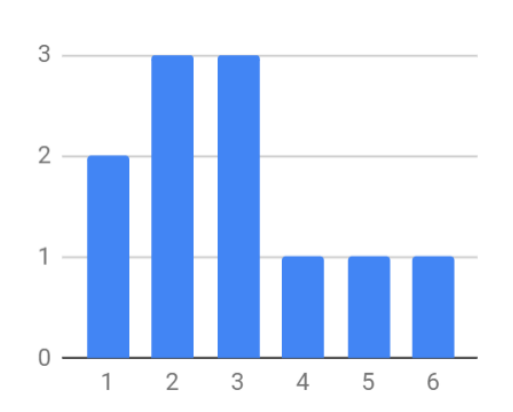
Twaalf deelnemers geven aan dat de VR-beleving hun kijk op wat mensen met NAH ervaren, heeft veranderd. Een van hen zegt dat overprikkeling ervaren veel heftiger is dan vooraf gedacht. Anderen zeggen hierover: *“Omdat het net is alsof je dronken bent of aan het trippen bent maar dat dan constant bij simpele activiteiten als middag eten”* of *“het is heftig en dodelijk vermoeiend, waar ik alleen maar begrip voor kan hebben”*. Een ander heeft een veel completer beeld gekregen van wat overprikkeling met iemand met NAH doet. En een deelnemer zegt: *“Door dit soort dingen kom je wel dichter bij wat zulken mensen ervaren”*.

Bij drie deelnemers is de kijk op wat mensen met NAH ervaren deels veranderd. Vier deelnemers hebben geen andere kijk gekregen op wat mensen met NAH ervaren.

Opbrengst van het leerarrangement

Met betrekking tot de opbrengst van het leerarrangement is nagegaan of de deelnemer vindt dat zijn leervraag is beantwoord en in hoeverre de doelen van het leerarrangement zijn bereikt.

Vraag 6: *Is jouw leervraag beantwoord? [1 zeer goed – 7 helemaal niet goed] (n = 11)*

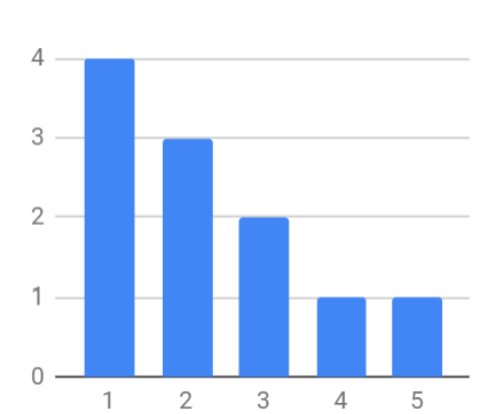
8 van de 11 studenten geven aan dat hun leervraag (zeer) goed is beantwoord. Zij geven een score variërend van 1 tot en met 3 en uit de toelichting op hun antwoord blijkt zij meer begrip hebben gekregen voor de doelgroep, of nieuwe inzichten hebben gekregen en in sommige gevallen ook anders zijn gaan handelen in hun dagelijkse praktijk.

- Ik ben van geen kennis over de doelgroep NAH gegaan naar veel meer begrip voor mensen met deze beperking.
- Ik had niet perse een leervraag rondom NAH, wel vind ik alles wat ik geleerd en gedaan heb bij de bijeenkomsten een goede verdieping en verrijking van de informatie die ik al had.
- Het heeft mij nieuwe inzichten gegeven. Ik was een klein stukje zelf op weg maar wel daarin zoekende. Maar met deze cursus heb ik een flinke duw in de rug gekregen en nog meer uitleg over NAH gekregen. Waardoor ik helder heb dat wij binnen het team nog meer op één lijn moeten werken met collega's en met het handelingsplan. Het was fijn om met collega's te brainstormen. Om een cliënt uitgebreid te bespreken.
- Dat je niet dingen gaat voorleggen maar de bewoner zelf met een oplossing laat komen en dat ik daar alleen maar een beetje in hoeft te sturen.
- Ik ben met sommige situaties anders gaan nadenken en tot andere inzichten gekomen.
- Ik weet nu beter hoe mensen met nah overprikkeling ervaren en wat dit betekent in de benaderingswijze naar hen toe

Een deelnemer (score 4) had al kennis over NAH en dat is niet meer of minder geworden, maar de deelnemers heeft door de VR bril een beter beeld gekregen.

Drie deelnemers kunnen de vraag niet goed beantwoorden, omdat zij in de praktijk niet werken met mensen met NAH en de opgedane kennis niet kunnen toepassen. Zij geven respectievelijk een score 3 (2 deelnemers) en 5 (1 deelnemer). Een deelnemer (score 6) had geen leervraag.

Vraag 7: Wat vond je van dit leerarrangement, zou je het iemand anders aanraden? [1 zeer goed – 7 helemaal niet goed] (n=11)

9 van de 11 deelnemers zou de cursus aanbevelen aan anderen (score 1 t/m 3), omdat het leerzaam was (zie onderstaand kader).

- Je leert er veel van en extra begrip hebben is natuurlijk nooit verkeerd.
- Ik zou alle studenten in de zorg dit aanraden. NAH is een super specifieke doelgroep waar veel vooroordelen over zijn.
- Ik werk al zeer lang bij de Siza en werk met de doelgroep NAH . En toch heb ik weer bij geleerd. Dat gun ik mijn collega's ook.
- Ja ik heb veel geleerd en dat je in bepaalde situatie verder gaat kijken van waar de oorzaak komt.
- Het is een zeer goed onderwerp over te praten en je leert er ook veel van.
- Heel interessant, door les, verhalen en uitleg maar bijvoorbeeld ook door het meemaken van overprikkeling via een vr-bril.
- Het is heel leerzaam om te sparren met elkaar over de onderwerpen van mensen met nah. Met name dat je zelf aan het denken gezet wordt en leert hoe je kan kijken naar de antwoorden die de cliënten geven en wat hier achter zou kunnen zitten en hoe je daar achter kan komen.
- Het was heel interessant.
- Ik vond het leerzaam, zeker voor mensen die nog niks van NAH afweten.

Een deelnemer beveelt de cursus niet aan, omdat hij niet werkt met cliënten met NAH en de kennis niet kan toepassen. Deze deelnemer vond de cursus wel interessant. En een deelnemer beveelt het leerarrangement niet aan, omdat er huiswerkopdrachten bij zaten.

Resultaten evaluatie onder docenten

Na afloop van het leerarrangement hebben de docenten twee vragen beantwoord, te weten:

1. Wat zijn volgens jou de pluspunten van het werken met de VR-beleving en het bijbehorende leerarrangement?
2. Wat zijn verbeterpunten, welke ontwikkeling heb je bij studenten gezien op de leervraag?

Pluspunten VR-beleving en bijbehorend leerarrangement

De docenten zien de VR-beleving om verschillende redenen als goed vertrekpunt voor het leerarrangement. De VR-beleving draagt ertoe bij dat studenten de noodzaak ervaren, dat het aansluitende gesprek en de koppeling naar leervragen direct op gang komt, dat er meer empathie is

voor de doelgroep en dat de impact van ervaringsfilmpjes anders lijkt te werken. Verder constateert men dat het eigenaarschap op leren meer aanwezig was. Deelnemers gingen direct enthousiast aan de slag.

Antwoorden van docenten op vraag 1

- Ook al hebben studenten geen ervaring met NAH door de bril ervaren ze de noodzaak. De bijzonderheid van de clientgroep wordt aangezet. Urgentie en complexiteit van de clientgroep
- Gesprek kwam direct op gang door de ervaring.
- Gesprek van daaruit naar de leervragen werkte goed. (veel studenten werken niet met deze clienttypering)
- Koppeling met ervaringsfilmpjes werkte verdiepend door de ervaring zelf. Impact van de filmpjes leek anders te werken.
- Eigenaarschap op het leren was meer aanwezig, men ging direct enthousiast aan de slag. Er was meer inlevings- en empathisch vermogen; voorbereiden gastles.

Verbeterpunten voor het leerarrangement

Docenten noemen verschillende verbeterpunten, die betrekking hebben op onderdelen van het leerarrangement, zoals:

- vaker een VR-ervaring,
- centraal bespreken van de empathy map,
- meer tijd inruimen voor het bespreken van opdrachten,
- ruimte voor tussentijds contact tussen docent en student om opdrachten te bespreken,
- een ervaringsdeskundige aan bod laten komen in het programma,
- meer werkvormen en keuzemogelijkheden in het leerarrangement,
- aandacht voor onderscheid tussen feiten en fabels (check op informatiebron).

Antwoorden van docenten op vraag 2:

- De VRervaring is te kort. De verwachting van de deelnemers is anders. Elke bijeenkomst een VRervaring?
- Zelf voorbereiden van les met ervaringsdeskundigen, vragen voorbereid, rekening houden met prikkels in de omgeving en van zichzelf.
- Empathy map invullen moest even tijd hebben. Het wordt nu niet centraal besproken. Centraal bespreken opnemen in het programma; geeft ordening op alles wat op je afkomt.
- Wel ervaring hebben met de clientgroep geeft nog meer aansluiting en betere uitwerking van de leervragen.
- Opdrachten bespreken vraagt meer tijd dan nu is opgenomen in het programma.
- Tussentijds contact toevoegen docent en student. Bespreken opdracht en evt. aanvullingen geven.
- Toevoegen leerarrangement; meer werkvormen en alternatieven, duidelijkheid waar moet ik naar toe. (vorm en inhoud)
- Invliegen van een ervaringsdeskundige in het programma.
- Toevoegen aan het leerarrangement; Feiten/fabels, hoe weet je dat, heb je dat gecheckt en bij wie,.....

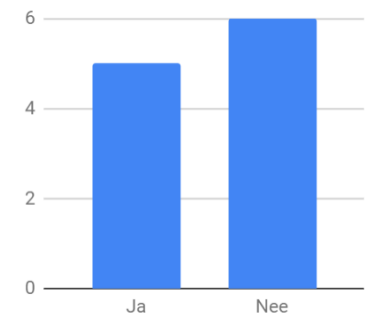
Verder wordt opgemerkt dat het leerarrangement bepaalde kennis en vaardigheden vraagt van de docent, zoals kennis van de clienttypering en van HILL.

- HILL past bij praktijkleerroute; vraagt iets van de docent.
- Docent heeft kennis nodig van de clienttypering. Feiten en fabels kunnen onderscheiden. Is er een expert nodig? Of op consultbasis/ meekijken naar de tussentijdse opdrachten. Waar moet de docent alert op zijn?

Andere punten die zijn genoemd:

- Ga je mee in de voorstellen van het leren van de student (uitnodigen ervaringsdeskundigen) dan past de eindopdracht niet meer. Uitnodigen van ervaringsdeskundigen.
- Registratie voor de student/medewerker. Curriculum
- Door corona zat er veel tijd tussen de tweede en de derde bijeenkomst. Daardoor minder energie.
- Borging, langere termijn.

Vraag 8: Heb je naar aanleiding van het leerarrangement met de VR-ervaring veranderingen doorgevoerd in de begeleiding van mensen met NAH? [1 Ja 2 Nee]

Vijf deelnemers hebben naar aanleiding van het leerarrangement een verandering doorgevoerd in de begeleiding van mensen met NAH. De meeste van hen geven aan op alle aspecten een verandering te hebben doorgevoerd. Het gaat dan om eerste orde leereffecten waarbij de deelnemer zelf de verandering doorvoert, te weten:

- Beter afstemmen van mijn communicatie met de client op de gevolgen die de client ervaart door overprikkeling.
- Meer letten op een prettige woon- of leefomgeving voor cliënten met NAH.
- Aanpassen van de houdingsvoorwaarden in het zorgplan van een of meer cliënten.

En het gaat ook om tweede-orde leereffecten, die betrekking hebben op de wijze waarop de deelnemers overlegt met anderen, te weten:

- Ander, meer cliëntgericht teamoverleg.
- Andere, meer actieve inbreng in cliëntbesprekingen.
- Meer bespreekbaar maken van belangrijke zaken met collega's.
- Meer bespreekbaar maken van belangrijke zaken met leidinggevende.
- Anders, meer cliëntgericht in gesprek met familieleden of mantelzorgers.

Zes deelnemers zeggen in eerste instantie dat ze geen verandering hebben doorgevoerd naar aanleiding van het leerarrangement. Bij een volgende vraag geven vier deelnemers echter aan dat zij wel bepaalde veranderingen hebben doorgevoerd. Een van deze deelnemers noemt daarbij alle bovengenoemde aspecten. Drie andere deelnemers noemen enkele van deze aspecten en zowel eerste- als tweede-orde leereffecten. In totaal hebben dus 9 deelnemers veranderingen doorgevoerd naar aanleiding van het leerarrangement.